

IM-Kúria-AB konferencia
2017. április 10. 10.00-14.00 óra
Megnyitók

Dr. Darák Péter:

Az utóbbi évtizedekben egyre inkább megfigyelhető az, hogy a jog többretegűvé válik, és egy-egy dilemma megoldásához újabb és újabb szempontok merülnek fel. Ennek megfelelően újfajta hatalom- és hatáskörmegosztás figyelhető meg a jogalkotás és a jogalkalmazás résztvevői között. Ezért nem működhet tovább a korábbi évtizedekben jellemző intézményi szakaszolás: minden intézmény a saját keretei között, saját eszközeivel próbálja megoldani a problémát.

Melyek azok a körülmények, amelyek lehetetlenné teszik ennek az elhatárolt rendszernek a fenntartását?

Először is a gazdasági okok: gondoljunk a pénzügyi válságra, amely kikényszerítette például a magáncsőd intézményének bevezetését, vagy az egyre erőteljesebb és differenciáltabb fogyasztóvédelmet. Ilyenek a technológia hatásai: a big data, a közösségi portálok, a felhőalapú szolgáltatások jelentős hatással vannak a szerzői jogokra és az adatvédelemre. Várhatóan jelentős változást eredményez a drónok vagy az önvezető autók alkalmazása a kárfelelősségi szabályokban. Olyan új társadalmi jelenségek, mint például a gyermekek genetikai tervezése, következményekkel kell, hogy járjon a családjog jogintézményeire. A forrásteremtés és eszközhasználat új módszerei, mint a közösségi finanszírozás vagy a megosztott használat, a tulajdonjog ismert kategóriáit feszítik szét. Az új jelenségek összetett megközelítést kívánnak, amelyet egy-egy intézmény önmagában nem kísérletezhet ki, ezért érdemes tanulnunk egymástól.

Tanulságos lehet, hogy a fiatal jogászok mit tartanak izgalmasnak, mit tekintenek perspektivikusnak a jogrendszerben, amit jól mutat a közelmúltban megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencia, ahol a diákok által választott és feldolgozott témák közül szemezgettem. Egy dolgozat a szociális farmrendszer lehetőségeivel foglalkozott, amely multifunkcionális mezőgazdaságot teremt: társadalmi probléma megoldását és a hatékony mezőgazdaság szempontjait ötvözi. Egy másik témaválasztás azt mutatta meg, hogy az Alkotmánybíróság és a Kúria csak együtt lehet képes az önkormányzatok működése törvényességnek biztosítására. Több dolgozat érintette a gyülekezési jogot, amelynek gyakorlásával nap, mint nap találkozhatunk. A téma komoly dilemmák elé állíthatja bármely jogalkalmazót. Tudja-e biztosítani a gyülekezési jog a vélemény- és az érdekkifejezés erejét, ugyanakkor tekintettel lehet-e a magánélethez való jogra? Helyes-e az például, ha a bíróságokon demonstrálnak? Vajon a gyülekezési jog gyakorlása nem vonja-e a kétségbe a többség jogait? Az interdiszciplináris megközelítés igényét veti fel a fogyatékkal élők jogainak elemzése. Figyelemreméltó, hogy négy dolgozat is foglalkozott a bűnös vagyon visszaszerzésének kérdéseivel. Komoly gondolatok hangzottak el a bírói tévedések lehetséges okairól is. Bemutatták a migráció kapcsán a kísérő nélküli kiskorúak jogi helyzetét, a külföldiek munkavállalását és az atipikus munkavégzési formákat is.

A mai konferencia egy tavalyi „páros” tanácskozásból nőtt ki, amikor Trócsányi miniszter úrral arra a következtetésre jutottunk, hogy a jogalkotásnak és a jogalkalmazásnak alkotmányos párbeszédet kell folytatnia. Ez a párbeszéd bővült ki idén az Alkotmánybírósággal. Persze mindig felvethetők elvi kifogások, a Kúria azonban úgy látja, hogy itt nem eltérő hatalmi ágakba tartozó intézmények együttműködése valósul meg, hanem arról van szó, hogy a várakok nem állítják meg a drónokat, hogy szükséges kölcsönösen számba vennünk a bennünket foglalkoztató témákat, módszereket, nézőpontokat. S remélhetőleg ma is lesz alkalmunk arra, hogy tanuljunk egymástól. Abraham Lincolnt idézve „nem érdemes a hibáinkat elkövetni, ha nem tanulunk belőle”. Ha pedig a hibáinkból való tanulás folyamatát felvállaljuk, akkor – Patrick Casement tanácsát követve – legyünk inkább nyitottak, mint dogmatikusak.

Szeretném megköszönni előadóinknak, hogy vállalták azt, hogy esetleg nem mindig teljesen kiérlelt, de aktualitást sem nélkülöző gondolataikat elének tárják, és módot adnak arra, hogy saját hibáinkból tanuljunk.